

*Težište u uređivačkoj politici
„Vojnog dela” u narednom periodu
treba i dalje da bude na teorijskoj
razradi naše ratne veštine*

Izveštaj o radu Saveta, Redakcijskog odbora i Redakcije časopisa „Vojno delo” za period od 1984. do 1985. godine podneo je predsednik Saveta, general-potpukovnik GEORGIJE JOVIČIĆ, na sednici Saveta održanoj 12. decembra 1985. godine. Na toj sednici konstituisani su novi Savet i Redakcijski odbor časopisa, čije članove je imenovao načelnik Generalštaba JNA general-pukovnik Zorko Čanadi.

Na današnjoj sednici Saveta treba da analiziramo rad Saveta, Redakcijskog odbora i Redakcije „Vojnog dela” i sadržaj časopisa, kao i da ocenimo kako je realizovana Programska orijentacija za period od 1984. do 1985. godine. Budući da smo na prošloj sednici Saveta (26. decembra 1984.) izvršili detaljnu analizu sadržaja časopisa i našeg rada u 1984. godini, u ovom izveštaju akcenat će biti na analizi našeg rada i analizi realizacije tematske orijentacije časopisa u 1985. godini, a 1984. godinu razmatraćemo samo zbog ukupnog sagledavanja realizacije Programske orijentacije za protekli dvogodišnji period. Pored toga, Savet treba da ukaže na težišne zadatke uređivačke politike i na one tematske oblasti i područja koja treba da predstavljaju okosnicu sadržaja časopisa u narednom dvogodišnjem periodu.

I

Polazeći od usvojene Programske orijentacije i Orijentacionog tematskog plana, kao i od društvenih kretanja u svetu i u nas i potrebe njihovog praćenja, Redakcijski odbor i Redakcija „Vojnog dela” u 1985. godini izvršavali su sledeće zadatke:

1. U okviru radno-studijskih aktivnosti na obeležavanju 40-godišnjice pobeđe nad fašizmom i drugih značajnih jubileja iz NOR-a i revolucije, „Vojno delo” je aktivno sudelovalo u tim aktivnostima koje su bile usmerene na to da se što svestranije izuči i istraži problematika narodnooslobodilačkog rata, konstituise teorija ratne veštine i na sistematičan način obrade iskustva i izvuku pouke koje su značajne za našu savremenu teoriju i doktrinu opštenarodne odbrane. S tim u vezi, u „Vojnom delu” objavljeni su brojni prilozi u kojima su analizirana, sistematizovana i teorijski uopštavana značajna vojnostrategijska i druga iskustva iz NOR-a.

2. Obeležavajući petogodišnjicu smrti Josipa Broza Tita, u „Vojnom delu” je objavljeno nekoliko priloga u kojima je teorijski uobličavano Titovo revolucionarno vojno stvaralaštvo, kao trajna inspiracija i putokaz u razvoju naše vojne misli i prakse.

3. I u ovoj godini, kao i u prethodnim, ulagani su značajni naponi da se u časopisu objavljuje što više priloga iz oblasti vojne nauke i teorije ratne veštine, pre svega oni koji doprinose teorijskoj razradi koncepcije, doktrine i strategije opštenarodne odbrane, odnosno naše originalne teorije ratne veštine.

4. U okviru široko pokrenute društveno-političke akcije u ostvarivanju krupnih zadataka sadašnje razvojne etape naše revolucije, „Vojno delo” je aktivno pratilo i razrađivalo stavove i aktivnosti SKJ u rešavanju aktuelnih društveno-političkih i društveno-ekonomskih pitanja daljeg razvoja našeg socijalističkog samoupravnog društva.

5. „Vojno delo” je nastojalo da prati stanje i razvoj vojno-naučne misli, vojne politike i strategije supersila, vojnih blokova i drugih zemalja, objavljujući priloge koji razmatraju najvažnije vojno-političke događaje u svetu i razvoj ratnih doktrina i oružanih snaga tih zemalja, prvenstveno onih događaja koji su značajni za stanovišta bezbednosti i odbrane naše zemlje.

6. Imajući na umu činjenicu da su lokalni ratovi i vojne intervencije učestala pojava u međunarodnim odnosima koja sve više postaje pretnja miru, naročito za male i vanblokove zemlje, posebna pažnja, u „Vojnom delu”, posvećena je toj problematici. Objavljeni su prilozi u kojima su uopštavana i sistematizovana značajna iskustva iz tih ratova koja mogu biti korisna za usavršavanje i razvoj naše doktrine opštenarodne odbrane, strategije oružane borbe i za razvoj naših oružanih snaga.

U pet izdatih brojeva „Vojnog dela” u ovoj godini objavljena su 94 autorska priloga kojima su obuhvaćene osnovne tematske oblasti iz Programске orijentacije. Obim navedenih priloga je 1.132 štampane stranice (70,75 štamparskih tabaka ili 93,39 autorskih tabaka). Broj objavljenih priloga i njihov obim veći su za oko 10 odsto u odnosu na prethodnu godinu.

Radi potpunije analize sadržaja časopisa sve objavljene priloge razvrstavali smo prema tematskim oblastima, navedenim u Programskoj orijentaciji, što smo, inače, činili i ranijih godina. Ovakvu klasifikaciju treba, u krajnjem, shvatiti uslovno, s obzirom na to da sadržaji većine članaka nisu samo iz jedne oblasti već obuhvataju više njih.

*Pregled objavljenih priloga u 1985. godini
prema tematskim oblastima*

1. Dalji razvoj koncepcije i doktrine ONO i DSZ	—	1 prilog
2. Vojna nauka i teorija ratne veštine	— — — —	13 priloga
3. Idejno-političko i psihološko osposobljavanje OS i drugih subjekata ONO	— — — — —	3 priloga
4. Rukovođenje opštenarodnom odbranom i društvenom samozaštitom i rukovođenje i komandovanje OS	— — — — — — — — — —	3 priloga
5. Materijalno i zdravstveno obezbeđenje u opštenarodnom odbrambenom ratu	— — — — —	2 priloga
6. Iskustva iz NOR-a i ratova vođenih posle drugog svetskog rata	— — — — — — — —	54 priloga
7. Razvoj ratnih doktrina i oružanih snaga drugih zemalja	— — — — — — — — — —	1 prilog
8. Vojno-politički komentari	— — — — —	2 priloga
9. Kritički osvrti (prikazi knjiga)	— — — — —	6 priloga
10. Ostalo:		
— informacije	— — — — — — — —	5 priloga
— ostali članci	— — — — — — — —	4 priloga
UKUPNO:		94 priloga

Iz pregleda objavljenih priloga u 1985. godini uočava se da je najveći broj priloga iz oblasti — *iskustva iz NOR-a i ratova vođenih posle drugog svetskog rata*. To je i razumljivo, s obzirom na to da je

ove godine 40-godišnjica pobeđe nad fašizmom koja je obeležena brojnim manifestacijama prigodnog i radnog karaktera, a posebno naučnim skupovima na kojima su neposredni akteri najznačajnijih događaja iz NOR-a, istaknuti ratni vojni rukovodioci, kao i brojni naučni radnici iz Armije i društva prezentirali svoja saznanja i iskustva iz oružanog dela naše revolucije. Misli se, pre svega, na naučne skupove: „Armije u stratezijskoj koncepciji NOR-a i revolucije“, „Završne operacije za oslobođenje Jugoslavije“ i druge skupove na kojima je vođena rasprava o najznačajnijim operacijama i dejstvima Ratne mornarice i Ratnog vazduhoplovstva NOVJ. Teorijsko uobličavanje iskustava iz NOR-a, njihovo povezivanje s aktuelnim problemima pripremanja društva za opštenarodni odbrambeni rat i razmatranje na stranicama časopisa ima neprocenjiv značaj za dalje usavršavanje i razvoj koncepcije, doktrine i strategije opštenarodne odbrane, kao i veliki značaj u prenošenju ratnih iskustava na posleratne generacije starešina naših oružanih snaga, koje danas čine ogromnu većinu starešinskog kadra.

Tematska oblast — *Vojna nauka i teorija ratne veštine* bila je, relativno, sa dosta priloga zastupljena u sadržaju časopisa. Pored toga, treba imati na umu da u ovu oblast spadaju, u stvari, i oni prilozi koje smo svrstali u oblast rukovođenja i komandovanja, a i brojni prilozi iz drugih tematskih oblasti gde su se manje-više, obrađivala pojedina pitanja teorije ratne veštine.

Međutim, i pored postignutih rezultata u ovoj tematskoj oblasti, mora se istaći da još uvek nema dovoljno kvalitetnih priloga koji bi značajnije doprineli daljoj teorijskoj razradi nekih ključnih stavova naše strategije oružane borbe.

Potrebno je istaći da iz nekih tematskih oblasti nije objavljen nijedan prilog, na primer, iz oblasti — *opšta (marksistička) teorija o ratu* i oblasti — *teorijsko uopštavanje iskustava iz prakse*. Iz pregleda objavljenih priloga uočava se da je iz pojedinih tematskih oblasti objavljeno malo priloga, na primer, iz oblasti — *dalji razvoj koncepcije i doktrine ONO i DSZ* i oblasti — *razvoj ratnih doktrina i oružanih snaga drugih zemalja* objavljen je po jedan prilog. Osim toga, u priložima, koji su svrstani u neke druge tematske oblasti, delimično su obuhvaćena i neka pitanja iz ove dve oblasti.

Treba, svakako, istaći da je u ovoj godini postignut značajan napredak u praćenju i analiziranju aktuelnih vojno-političkih događaja u svetu. „Vojno delo“ je, objavljujući vojno-političke komentare, nastojalo da analizira najbitnije pojave u međunarodnim odnosima, pre svega vezane za odnose između supersila i njihove stratezijske koncepcije, s težnjom da se doprinese naučnom objašnjenju

tih fenomena, posebno njihovog uticaja na bezbednost naše zemlje. Time je u ovoj godini značajno obogaćen sadržaj „Vojnog dela” u odnosu na ranije godine. S obzirom na stanje i tendencije razvoja odnosa u savremenom svetu, praćenje i analiziranje najvažnijih vojno-političkih događaja u međunarodnim odnosima treba da bude predmet stalne pažnje i sistematskog praćenja u „Vojnom delu”.

U ovoj godini u „Vojnom delu” objavljeno je šest kritičkih osvrti, odnosno prikaza novoobjavljenih knjiga, pre svega onih koji doprinose razvoju naše vojnonaučne misli, posebno teoriji ratne veštine. Ti prikazi su, uglavnom, sveobuhvatne analize i kritičke ocene sadržaja prikazanih knjiga, a naročito njihove idejne i naučne usmerenosti. Mislimo da je u tome časopis postigao visok kvalitet i da takvu orijentaciju treba nastaviti i u narednom periodu.

Na prošloj sednici Saveta istaknuto je da u časopisu nema dovoljno polemike o ključnim teorijskim problemima ratne veštine. U ovoj godini objavljena su dva polemička članka, što je, svakako, nedovoljno. Stoga, jedan od zadataka Redakcijskog odbora i Redakcije „Vojnog dela”, u narednom periodu, treba da bude razvijanje polemike i borbe mišljenja, uz zadržavanje strogih i objektivnih kriterijuma, kako bi one bile u skladu sa našim temeljnim opredeljenjima.

Značajna karakteristika ovogodišnje edicije „Vojnog dela” jeste težnja ka tematskim izdanjima, bilo da se ceo broj posvećuje jednoj temi, bilo da se pojedine teme obrađuju kao blok — tema. Tako je br. 4/85. u celini bio posvećen temi „Završne operacije za oslobođenje Jugoslavije” (27 priloga), br. 2/85. najvećim delom temi „Armije u strategijskoj koncepciji NOR-a i revolucije” (11 priloga) i temi o mostarskoj operaciji (3 priloga), a u br. 3/85. tri bloka tema o sarajevskoj operaciji, Jugoslovenskoj mornarici pred završne operacije Jugoslovenske armije i Ratnom vazduhoplovstvu u strategijskoj koncepciji NOR-a. Ovakvo opredeljenje u uređivačkoj politici bilo je uslovljeno navedenim činiocima i trebalo bi ga i dalje primenjivati u sličnim okolnostima, kada se organizuju šire rasprave o pojedinim značajnim temama.

III

Časopisu „Vojno delo”, u 1985. godini (od 1. januara do 1. decembra), ponuđeno je za objavljivanje 160 priloga, što je za oko 23 odsto više nego u zadnjim godinama (u prošloj godini ponuđeno je 130 priloga). Od broja ponuđenih priloga 70 je objavljeno, 35 odbijeno, jedan broj je pripremljen za objavljivanje u narednim brojevima časopisa, a ostali su kod autora na doradi ili kod recenzenata na

oceni. U ovoj godini znatno je veći broj odbijenih priloga (35) nego u prošloj (11), što je posledica nešto slabijeg kvaliteta tih članaka a i doslednog pridržavanja Redakcijskog odbora i Redakcije određenim kriterijumima u uređivanju časopisa.

Od 94 objavljena autorska priloga, u ovoj godini, za 38 (ili u procentima oko 40 odsto) autori su iz oružanih snaga, a za 56 (ili oko 60 odsto) autori su izvan oružanih snaga. U ovoj godini u časopisu je sarađivalo 79 autora, od toga 28 (ili 35,5 odsto) iz oružanih snaga i 51 (ili 64,5 odsto) izvan oružanih snaga. Ovi podaci ukazuju na otvorenost našeg časopisa prema autorima izvan oružanih snaga, i na to da je časopis postao opštejugoslovensko glasilo za pitanje pripremanja društva u celini za opštenarodni odbrambeni rat. Na osnovu ovih podataka može se zaključiti da časopis ima zadovoljavajući krug saradnika. Taj broj bi trebalo i dalje povećavati, i to bi trebalo da budu naročito mlađe starešine iz komandi i jedinica kao i oni iz ustanova naših oružanih snaga koji se bave naučnoistraživačkim radom i imaju afinitet za publicistički rad.

I na ranijim sednicama Saveta časopisa isticano je da se Redakcija suočava sa problemom nedovoljne zainteresovanosti starešina, naročito onih iz jedinica, da se javljaju svojim prilogima u našem časopisu. Budući da je veliki broj starešina koji dobro obavljaju svoje dužnosti i imaju značajna iskustva iz prakse, bilo bi korisno da oni ta svoja iskustva uopštavaju, sintetizuju i iznose javno, da se upozna širi krug čitalaca „Vojnog dela”. Ne treba posebno isticati značaj pismeno uobličenih iskustava iz prakse za razvoj vojnonaučne misli i unapređenje prakse. Međutim, činjenica je da još uvek ima negativnog odnosa prema pisanoj reči, što je neprihvatljivo za pravilno shvatanje vojne nauke u našim oružanim snagama i u sistemu opštenarodne odbrane i društvene samozaštite u celini. Zbog toga treba menjati takav odnos i ulagati još veće napore za afirmaciju pisane reči. To je dužnost svih nas, a posebno Redakcijskog odbora i Redakcije časopisa, koji su najodgovorniji za sprovođenje uređivačke politike „Vojnog dela”.

U 1985. godini, do sada, štampano je pet brojeva „Vojnog dela”, čiji je ukupni tiraž 33.800 primeraka, ili u proseku 6.760 primeraka po jednom broju, što je za oko pet odsto više nego u prošloj godini.

Zbog povećanih troškova štampanja časopisa ukazala se potreba da se poveća i njegova pretplatna cena. Rešenjem pomoćnika saveznog sekretara za političko-pravni sektor u 1986. godini odobrena je pretplatna cena u iznosu od 300 dinara (godišnja pretplata) za pojedince, vojne pošte i vojne ustanove (SRVS), a za pravna lica izvan JNA 900 dinara (godišnja pretplata).

Na prošloj sednici Saveta pokrenuta je inicijativa da se razmotri pitanje nagrađivanja najvrednijih radova objavljenih u „Vojnom delu“, koji predstavljaju značajan doprinos razvoju naše vojno-naučne misli. Na toj sednici je zaključeno da Redakcijski odbor to pitanje sagleda u celini i oformi predlog rešenja. U predlogu koji je upućen Savetu za naučni rad u oružanim snagama SFRJ predložene su dve varijante rešenja: (1) da se odgovarajućim izmenama u Pravilniku o Nagradi „22. decembar“ predvidi mogućnost nagrađivanja najvrednijih radova objavljenih u vojnim časopisima, i (2) da se ponovo ustanovi Nagrada „Vojno delo“, koja bi se dodeljivala svake pete godine, a dodeljivale bi se tri novčane nagrade. Očekujemo da će jedna od ovih predloženih varijanti biti prihvaćena, a uskoro će o tome biti odlučeno.

IV

Imajući u vidu osnovna programska opredeljenja „Vojnog dela“, sadašnje stanje naše vojnonaučne misli i aktuelne potrebe u njenom daljem razvoju, smatramo da bi težišni zadaci uređivačke politike časopisa u narednoj godini bili sledeći:

1. Sveobuhvatnije i temeljitije razmatranje problematike opštenarodne odbrane i društvene samozaštite, s težištem na izučavanju i razvoju naše ratne veštine. Pored toga, više pažnje treba posvetiti razmatranju nekih ključnih stratezijskih problema pripreme i vođenja oružane borbe u opštenarodnom odbrambenom ratu, kao što su, na primer, stratezijsko iznenađenje i mogućnost njegovog postizanja na jugoslovenskom prostoru, vođenje protivdesantne, protivoklopne i protivelektronske borbe i protivvazdušne odbrane, partizanski oblik oružane borbe i problemi vezani za njegovu pripremu i vođenje, od transformacije oblika oružane borbe i organizovanja oružanih snaga, stratezijskih problema rukovođenja, do izbora najprimernijih oblika dejstava, itd.

2. Praćenje aktivnosti SKJ, posebno onih u vezi sa pripremama i održavanjem 13. kongresa SKJ, s ciljem da se doprinese teorijskoj razradi osnovnih opredeljenja društva u procesu ukupne borbene izgradnje oružanih snaga, razvoja sistema opštenarodne odbrane i društvene samozaštite u celini i jačanju odbrambene moći socijalističkog samoupravnog društva.

3. Dalje i produbljenje izučavanje iskustava iz NOR-a i revolucije, posebno vojne misli i dela Josipa Broza Tita u oblasti teorije i prakse oružane borbe, rukovođenja i komandovanja i drugih ključ-

nih pitanja iz vojne i političke strategije. Izučavanje i teorijsko uopštavanje iskustava iz lokalnih ratova vođenih posle drugog svetskog rata, posebno onih koji mogu biti u funkciji daljeg razvoja i usavršavanja doktrine i strategije opštenarodne odbrane i naše teorije ratne veštine.

4. Pažljivo praćenje i analiziranje najvažnijih vojno-političkih događaja i tendencija u međunarodnim odnosima, naročito tendencija u razvoju ratne veštine, doktrina i sredstava ratne tehnike u svetu.

5. Organizovanje i održavanje „okruglog stola” o temi: „Rukovođenje u opštenarodnoj odbrani i rukovođenje i komandovanje oružanim snagama”.

Pored ovih zadataka, koji se odnose na vođenje uređivačke politike, Redakcija časopisa imaće još jedan veoma značajan zadatak. Poznato je da se „Vojno delo” razmenjuje sa više vojnih časopisa iz desetak zemalja. Prema informacijama kojima raspolažemo, naš časopis je u tim zemljama stekao potrebnu reputaciju teorijskog glasila. To potvrđuje i činjenica da neke vojne naučnoistraživačke ustanove u tim zemljama koriste „Vojno delo” za potrebe svog naučnoistraživačkog rada, prevodeći za njih interesantne priloge. S obzirom na takvo interesovanje za naš časopis, a da bi bio dostupniji inostranom čitaocu i da bi odgovarao međunarodnim standardima, nužno je da se u njemu daju rezimee priloga i sadržaja na tri svetska jezika (engleskom, ruskom i francuskom). Time bi, uvereni smo, „Vojno delo” steklo još veću međunarodnu naučnu afirmaciju, a naša vojnonaučna misao bi učinila snažniji prodor u svet. Davanje rezimee na stranim jezicima počelo bi od prvog broja u 1986. godini.

*

U celini, možemo konstatovati da je tematika časopisa, u ovoj godini, bila raznovrsna i u skladu sa našim opštim preokupacijama. Takođe, treba istaći da je uređivačka politika „Vojnog dela” bila u skladu sa Programskom orijentacijom, da je časopis u funkciji razvoja naše vojnonaučne misli, da su Redakcijski odbor i Redakcija uspešno izvršili svoje zadatke i da su uložili značajne napore na kvalitativnom poboljšanju sadržaja časopisa.

Orientacioni tematski plan „Vojnog dela” za period od 1986. do 1987. godine

Orientacioni tematski plan »Vojnog dela« sadrži, uglavnom, radne naslove tema i predstavlja širu orijentaciju našim saradnicima prilikom izbora konkretnih tema, za koje se odlučuje da pišu. Naravno, rado ćemo prihvatiti i druge priloge i predloge, ukoliko oni doprinose kvalitetnijem sadržaju časopisa.

1. Teorija o ratu

- Savremeni teorijski pristupi izučavanju rata kao društvene pojave;
- Klasifikacija savremenih ratova i definisanje kriterijuma **klasifikacije**;
- Teorijsko određenje novih oblika agresije i upotrebe sile u **međunarodnim odnosima**;
- Marksistički pristup objašnjenju uzroka i posledica oružanih **sukoba između nesvrstanih zemalja**;
- Savremeno socijalističko društvo i rat;
- Teorijski pristupi izučavanju ratova između socijalističkih **zemalja**;
- Nacionalna, klasna i verska obeležja savremenih ratova;
- Lokalni ratovi i vojne intervencije kao sredstvo politike u **savremenim međunarodnim odnosima**;
- Savremene strategijske koncepcije supersila i njihov uticaj **na poimanje društvene suštine rata**;

— Strategijske koncepcije vanblokovskih zemalja u odnosu na strategijske koncepcije velikih sila i blokova.

2. *Vojno-politički komentar (analiza značajnih vojnopolitičkih događaja u međunarodnim odnosima)*

— Međunarodni ekonomski i politički odnosi i njihov uticaj na jačanje vojnog faktora;

— Krizna žarišta u pojedinim regionima i njihov uticaj na bezbednost nesvrstanih zemalja;

— Uloga vojnog faktora u savremenim međunarodnim odnosima i njihov uticaj na politiku;

— Moguće posledice trke u naoružavanju i konfrontacije supersila;

— Vojno-politički odnosi u svetu i perspektive razoružanja;

— Stanje vojno-političkih odnosa na Mediteranu i njihov uticaj na bezbednost naše zemlje;

— Razvoj oružanih snaga vojnih blokova u Evropi, posebno razmeštaj nuklearnog oružja i mogućnosti njegove upotrebe u ograničenim ratovima;

— Naoružavanje u kosmosu i moguće promene u stratezijskim koncepcijama vođenja rata.

3. *Razvoj koncepcije i doktrine opštenarodne odbrane i društvene samozaštite*

— Osnovni marksistički stavovi o vojnom organizovanju socijalističkog društva za odbranu;

— Bitna obeležja podruštvljavanja odbrambene funkcije i militarizma kao dva različita društvena odnosa;

— Politički, vojni, ekonomski i sociološki aspekti razvoja opštenarodne odbrane i društvene samozaštite;

— Oblici borbe i otpora u opštenarodnom odbrambenom ratu;

— Protivurečnosti razvoja našeg socijalističkog samoupravnog društva i njihov uticaj na funkcionisanje sistema opštenarodne odbrane i društvene samozaštite;

— Društvene pretpostavke efikasnog funkcionisanja sistema opštenarodne odbrane i društvene samozaštite;

— Integraciona uloga opštenarodne odbrane i društvene samozaštite kao sastavnog dela socijalističkog samoupravljanja;

— Sinteza tehničko-tehnoloških i društveno-političkih činilaca opštenarodne odbrane i društvene samozaštite;

— Uticaj demografskih činilaca i urbanizacije na vođenje oružane borbe i drugih oblika borbe i otpora u opštenarodnom odbrambenom ratu;

— Organizaciono, tehničko-tehnološko i funkcionalno jedinstvo velikih privrednih sistema sa stanovišta opštenarodne odbrane i društvene samozaštite;

— Funkcionisanje sistema opštenarodne odbrane i društvene samozaštite u vanrednim situacijama;

— Organizovanje i funkcionisanje protivpožarne zaštite u miru i u ratu;

— Tendencije u međunarodnim ekonomskim odnosima i njihov odraz na koncepciju i doktrinu opštenarodne odbrane i društvene samozaštite;

4. Teorija ratne veštine

— Uloga i delovanje faktora oružane borbe u savremenim uslovima;

— Aktuelni teorijski problemi ratne veštine;

— Problemi obezbeđenja od strategijskog iznenađenja;

— Pojmovno određenje i karakteristike početnog perioda rata;

— Pokretljivost i vatrena moć savremenih oružanih snaga;

— Problem mobilizacije oružanih snaga i društva za vođenje opštenarodnog odbrambenog rata;

— Transformacija oblika oružane borbe i oblika vojne organizacije u opštenarodnom odbrambenom ratu;

— Pojmovna određenja sadržaja i oblika oružane borbe u opštenarodnom odbrambenom ratu;

- Razmatranje o vođenju prve bitke, odnosno operacija;
- Mesto, uloga i način ostvarivanja strategijskog manevra u opštenarodnom odbrambenom ratu;
- Ostvarivanje sadejstva u operaciji i boju;
- Obeležja napadne operacije u različitim oblicima vođenja oružane borbe u opštenarodnom odbrambenom ratu;
- Obeležja odbrambene operacije u različitim oblicima vođenja oružane borbe u opštenarodnom odbrambenom ratu;
- Organizovanje i izvođenje operacije protiv vazdušnog desanta;
- Specifičnosti izvođenja borbenih dejstava na privremeno zaposednutoj teritoriji;
- Neoružani oblici otpora na privremeno zaposednutoj teritoriji;
- Vođenje protivoklopne borbe u opštenarodnom odbrambenom ratu;
- Protivvazdušna odbrana operativnih i strategijsko-operativnih jedinica;
- Odbrana gradova u opštenarodnom odbrambenom ratu;
- Vazduhoplovna podrška prilikom izvođenja operacija;
- Protivelektronska borba u savremenom ratu;
- Diverzantska dejstva u opštenarodnom odbrambenom ratu;
- Objedinjavanje borbenih dejstava jedinica JNA i TO u zonama i na pravcima izvođenja borbenih dejstava;
- Saradnja komandi JNA i štabova TO sa organima društveno-političkih zajednica, društveno-političkih organizacija i organizacija udruženog rada u zonama i na pravcima izvođenja borbenih dejstava;
- Upotreba vidova i rodova u izvođenju operacije i boja;
- Obezbeđenje borbenih dejstava (obaveštajno, bezbednosno, inženjerijsko i dr.);
- Zaštita od nuklearnog, hemijskog i biološkog oružja;
- Izvođenje partizanskih dejstava u opštenarodnom odbrambenom ratu;

- Vođenje oružane borbe protiv neprijateljevih snaga u našoj pozadini i na slobodnim teritorijama;
- Uticaj savremenog naoružanja i vojne opreme na promene i razvoj ratne veštine.

5. *Moralno-političko osposobljavanje oružanih snaga i drugih subjekata opštenarodne odbrane*

- Praćenje pretkongresnih aktivnosti;
- Razrada i komentarisanje stavova XIII kongresa SKJ;
- Jugoslovenski socijalistički patriotizam i društvena svest u funkciji jačanja moralne snage opštenarodne odbrane;
- Bratstvo i jedinstvo kao činilac moralno-političke čvrstine i borbene sposobnosti oružanih snaga i odbrambene sposobnosti zemlje;
- Marksizam u vojnom vaspitanju i obrazovanju;
- Moralno-političke pripreme oružanih snaga i stanovništva za vođenje oružane borbe i drugih oblika borbe i otpora u uslovima upotrebe NHB oružja;
- Uloga društveno-političkih organizacija u moralno-političkom vaspitanju i pripremanju pripadnika oružanih snaga i stanovništva za opštenarodni odbrambeni rat;
- Politička, psihološka i propagandna borba u opštenarodnom odbrambenom ratu;
- Delovanje neprijateljskih, antisocijalističkih i antisamoupravnih snaga i njihov uticaj na društveno kretanje sa stanovišta odbrane zemlje.

6. *Rukovođenje u opštenarodnoj odbrani i rukovođenje i komandovanje oružanim snagama*

- Osnovni teorijski problemi rukovođenja i komandovanja;
- Pretpostavke, činioci i metode rukovođenja u opštenarodnoj odbrani i društvenoj samozaštiti;
- Karakteristike veza i odnosa u rukovođenju i komandovanju;

- Cinioci promenljivosti odnosa u rukovođenju i komandovanju;
- Specifičnosti odlučivanja u rukovođenju i komandovanju oružanim snagama;
- Značajna pitanja rukovođenja razvojem oružanih snaga;
- Rukovođenje opštenarodnom odbranom i društvenom samozastitom u društveno-političkim zajednicama;
- Ostvarivanje rukovođenja i komandovanja na privremeno zaposednutoj teritoriji;
- Rukovođenje opštenarodnom odbranom i rukovođenje i komandovanje oružanim snagama na strategijskom i operativnom nivou;
- Problemi centralizacije i decentralizacije u sistemu rukovođenja i komandovanja u ONOR-u;
- Sistem veza u društvu i u oružanim snagama, problem njihove integracije u uslovima opštenarodnog odbrambenog rata;
- Problemi objedinjavanja borbenih dejstava na ratištu, vojištu i u zonama združenih taktičkih jedinica;
- Rad komandi i štabova na pripremanju i organizovanju borbenih dejstava;
- Prikupljanje, prenošenje i korišćenje informacija u procesu rukovođenja i komandovanja;
- Problemi organizovanja sadejstva u zonama borbenih dejstava;
- Timski rad u teoriji i praksi rukovođenja i komandovanja;
- Mesto i uloga starešine u sistemu rukovođenja i komandovanja.

7. Uopštavnje iskustava iz prakse

- Teorijsko i analitičko uopštavanje iskustava sa vežbi jedinica, komandi i štabova oružanih snaga;
- Didaktičko-metodske pouke iz nastavne prakse u vojnim školama i školskim centrima;

— Iskustva iz rada društveno-političkih zajednica prilikom realizacije koncepcije opštenarodne odbrane i društvene samozaštite;

— Teorijsko uopštavanje iskustava iz obuke vaspitanja u oružanim snagama;

— Analitičko sagledavanje rezultata istraživanja u obuci i vaspitanju u vojnim školama i jedinicama;

— Problemi izgrađivanja svestrane ličnosti pitomaca i starešina u vojnim školama;

— Iskustva i problemi idejno-političkog i vojnog osposobljavanja rezervnih vojnih starešina;

— Iskustva iz priprema i obuke stanovništva za opštenarodni odbrambeni rat.

8. Materijalno i zdravstveno obezbeđenje u opštenarodnom odbrambenom ratu

— Funkcionisanje društveno-ekonomskog sistema u opštenarodnom odbrambenom ratu;

— Organizovanje i obezbeđenje industrijske proizvodnje i proizvodnje energije u opštenarodnom odbrambenom ratu;

— Uloga i značaj poljoprivredne proizvodnje u opštenarodnom odbrambenom ratu i problemi njenog organizovanja u brdsko-planinskim područjima;

— Problemi tehničkog i saobraćajnog obezbeđenja u opštenarodnom odbrambenom ratu;

— Organizovanje i funkcionisanje zdravstvene zaštite u opštenarodnom odbrambenom ratu;

— Zbrinjavanje stanovništva u opštenarodnom odbrambenom ratu i evakuacija materijalnih sredstava;

— Problemi pozadinskog obezbeđenja oružanih snaga u uslovima vođenja partizanskog i kombinovanog oblika oružane borbe;

— Organizovanje materijalnog i zdravstvenog obezbeđenja oružane borbe i drugih oblika borbe i opštenarodnog otpora u velikim gradovima;

— Organizovanje materijalnog i zdravstvenog obezbeđenja oružanih snaga i stanovništva na privremeno zaposednutoj teritoriji;

— Ostvarivanje Dugoročnog programa ekonomske stabilizacije u funkciji materijalnih i zdravstvenih priprema za opštenarodni odbrambeni rat.

9. Iskustva iz NOR-a i ratova vođenih posle drugog svetskog rata

— Kompleks tema o Titovom vojnom delu i pojedinim njegovim aspektima;

— Strategijska i operativna iskustva iz narodnooslobodilačkog rata značajna za organizovanje i pripremanje opštenarodne odbrane i društvene samozaštite i vođenja opštenarodnog odbrambenog rata;

— Iskustva iz rukovođenja oružanom borbom i rukovođenja i komandovanja oružanim snagama u narodnooslobodilačkom ratu;

— Iskustva u oblasti materijalnog i zdravstvenog obezbeđenja u narodnooslobodilačkom ratu;

— Vojno-politička i strategijska iskustva iz lokalnih ratova vođenih posle drugog svetskog rata;

— Operativno-taktička iskustva iz upotrebe jedinica kopnene vojske u lokalnim ratovima i njihov značaj za razvoj naše ratne veštine;

— Operativno-taktička iskustva iz upotrebe ratnog vazduhoplovstva u lokalnim ratovima i njihov značaj za dalji razvoj doktrine RV i PVO;

— Operativno-taktička iskustva iz upotrebe ratne mornarice;

— Pouke i iskustva iz nekih vojnih intervencija;

— Iskustva iz funkcionisanja privrede i snadbevanja stanovništva u lokalnim ratovima.

10. Razvoj ratnih doktrina i oružanih snaga drugih zemalja

— Ostvarivanje planova raketno-nuklearnog naoružanja vojnih blokova u Evropi i njihov uticaj na bezbednost drugih zemalja;